

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงพยาบาล ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและประสิทธิภาพการรักษา ตามแผนงานวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบโรงพยาบาล ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและประสิทธิภาพการรักษา: กรณีศึกษา พื้นที่พักคอยและห้องพักรักษา สำหรับผู้รับบริการโรงพยาบาลส่วนกลางของรัฐ ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งประเด็นไปที่การศึกษาความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้พื้นที่ เพื่อช่วยให้ผู้ออกแบบดำเนินไปตามจุดประสงค์และประหยัดเวลาในการศึกษาพฤติกรรมและส่วนประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

คณะผู้วิจัยทำการศึกษาโดยการสร้างแบบจำลอง 3 มิติ (stimuli) ในการทดสอบลักษณะบรรยากาศและการออกแบบที่ดี ควบคู่กับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ในเชิงการเปรียบเทียบ ระหว่างภาพด้านซ้ายมือ คือ ภาพที่ 1 และภาพด้านขวามือ คือ ภาพที่ 2 มีสเกลระดับความนิยมด้านละ 5 ระดับ ส่วนลักษณะความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเปรียบเทียบลักษณะของคู่ตรงข้าม จากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 211 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มย่อย คือ 1) กลุ่มผู้ป่วย 2) กลุ่มญาติผู้ป่วย 3) กลุ่มผู้ให้บริการ (แพทย์ พยาบาล และผู้ช่วยพยาบาล) ทั้ง 3 กลุ่มมาจากโรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี โรงพยาบาลรามมา โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลบ้านแพ้ว และโรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา 4) กลุ่มนักออกแบบ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลสรุปการวิจัยตามประเด็นการออกแบบ สามารถสรุปได้ว่า แนวทางในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในพื้นที่พักคอยและห้องพักรักษา ให้สอดคล้องต่อการรับรู้ด้านความรู้สึกของผู้ใช้พื้นที่ มีดังนี้

การออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายใน ควรเน้นการสร้างบรรยากาศที่ให้ความรู้สึกผ่อนคลายและรื่นรม มากกว่าความรู้สึกตื่นเต้นและเร้าใจ โดยการใช้แสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์ ในการตกแต่งบริเวณโดยรอบ ลักษณะรูปแบบการใช้แสงควรเป็นแบบกระจายไปทั่วบริเวณ โดยให้มีน้ำหนักของแสงเท่าๆ กัน และใช้แสงสีขาวเพื่อการมองเห็นที่ชัดเจนและความสะดวกในการใช้พื้นที่ การใช้สีในการตกแต่งพื้นที่ควรเน้นสีโทนเย็น ที่มีการใช้สีขาวผสมในการตกแต่งผนัง เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น เพื่อเป็นการลดค่าของสีให้มีความนุ่มนวลมากขึ้น และกระตุ้นความรู้สึกของผู้ใช้พื้นที่ด้วยการออกแบบทางเข้าให้มีรูปแบบการเข้าถึงที่มีความซับซ้อนในพื้นที่พักคอย โดยใช้เฟอร์นิเจอร์หรือการแบ่งส่วนที่ซับซ้อน และใช้ลวดลายในการตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ที่ค่อนข้างมากหรือของตกแต่งอื่นๆ เช่น รูปภาพ น้ำตกขนาดเล็ก ต้นไม้ แจกัน เป็นต้น แต่ในส่วนห้องพักรักษาควรมีลักษณะความซับซ้อนในการตกแต่งแบบเรียบง่ายจะให้ความรู้สึกที่รื่นรม และผ่อนคลายมากกว่าการจัดความซับซ้อนในพื้นที่มาก อีกทั้งลวดลายควรมีการตกแต่งที่น้อยเพื่อความผ่อนคลายของผู้ป่วย การออกแบบพื้นที่พักคอยและห้องพักรักษาในประเด็นการออกแบบเฟอร์นิเจอร์ เน้นการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติในการตกแต่งขนาดของพื้นที่ควรพอเหมาะแก่จำนวนผู้ใช้ ไม่ควรใหญ่มากเกินไป ทั้งนี้แนวทางการเลือกสไตล์ใน

การตกแต่งพื้นที่พักคอยควรเน้นสไตล์ตะวันออกแบบดั้งเดิม โดยแนวทางดังที่ได้กล่าวมานี้มีความสอดคล้องกับกลุ่มผู้ใช้พื้นที่ทุกประเภท แต่ในส่วนพื้นที่ห้องพักผู้ป่วยนั้น ควรเน้นสไตล์สมัยใหม่

ตารางที่ 5.1 แสดงการสรุปผลการวิจัยตามประเด็นการออกแบบ ในส่วนโรงพักคอย

	ผ่อนคลาย	รื่นรม	เร้าใจ	ตื่นเต้น	ผลการประเมิน
รูปแบบของแสง	★ A	B	C	D	แสงแบบกระจาย
ชนิดของแสง	★ D	A	C	B	แสงประดิษฐ์
สีของแสง	★ D	C	B	A	สีขาว
สีในการตกแต่ง	A	B	C	D	โทนเย็น
ความเข้มของสีในการตกแต่ง	A	B	C	D	สีอ่อน
ความซับซ้อนภายในพื้นที่	D	C	B	A	ซับซ้อนมาก
ลวดลายในการตกแต่ง	D	C	B	A	ลวดลายมาก
	★ A	B	C	D	ลวดลายน้อย
ของตกแต่งภายในพื้นที่	★ A	B	C	D	ของตกแต่งมาก
วัสดุตกแต่งภายในพื้นที่	★ D	C	B	A	วัสดุธรรมชาติ
ความหนาแน่นในพื้นที่	★ A	B	C	D	ขนาดพื้นที่เล็ก
สไตล์การตกแต่ง	★ A	B	C	D	แบบดั้งเดิม
	D	C	B	A	แบบตะวันออก
การออกแบบเฟอร์นิเจอร์ในการเข้าถึงพื้นที่	D	C	B	A	รูปทรงเรขาคณิต
	★ A	B	C	D	รูปทรงอิสระ

ตารางที่ 5.2 แสดงการสรุปผลการวิจัยตามประเด็นการออกแบบ ในส่วนห้องพักผู้ป่วย

	ผ่อนคลาย	รื่นรม	เร้าใจ	ตื่นเต้น	ผลการประเมิน
รูปแบบของแสง	★ A	B	D	C	แสงแบบกระจาย
ชนิดของแสง	★ A	B	C	D	แสงธรรมชาติ
สีของแสง	C	B	D	A	สีขาว
สีในการตกแต่ง	A	B	C	D	โทนเย็น
ความเข้มของสีในการตกแต่ง	★ A	B	C	D	สีอ่อน
ความซับซ้อนภายในพื้นที่	B	A	D	C	เรียบง่าย
ลวดลายในการตกแต่ง	B	A	D	C	ลวดลายน้อย
ของตกแต่งภายในพื้นที่	★ D	C	B	A	ของตกแต่งมาก
วัสดุตกแต่งภายในพื้นที่	B	A	D	C	วัสดุธรรมชาติ
สไตล์การตกแต่ง	★ A	B	C	D	แบบสมัยใหม่
การออกแบบเฟอร์นิเจอร์	★ D	C	B	A	รูปทรงเรขาคณิต

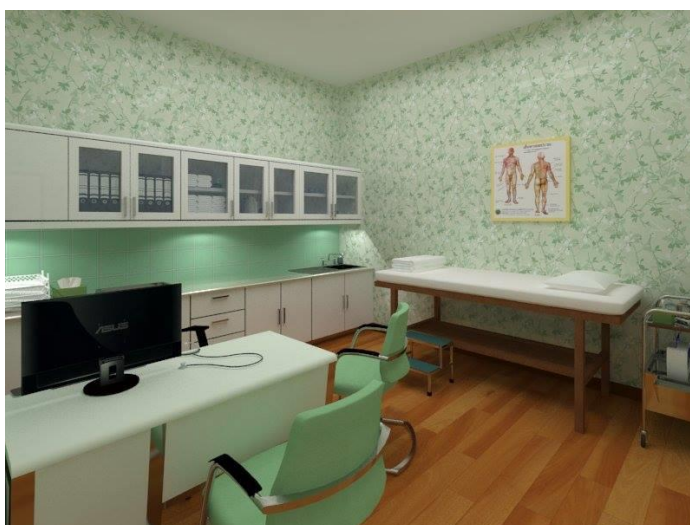
★ นักออกแบบ
★ ผู้ป่วยญาติผู้ป่วย
★ ผู้ให้บริการ

กลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ

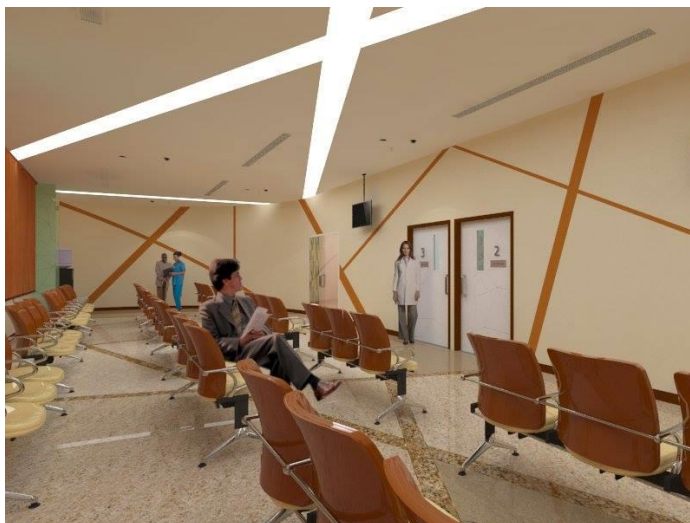
จากผลการวิจัย คณะผู้วิจัยพบข้อสังเกตที่น่าสนใจ ในประเด็นความคิดเห็นที่มีความแตกต่างกันของกลุ่มนักร้องแบบ และกลุ่มผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย ผู้ให้บริการ โดยกลุ่มนักร้องแบบส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในทิศทางตรงข้ามกับกลุ่มอื่นๆ ด้านการใช้แสงและสีภายในพื้นที่ ที่นักร้องแบบให้ความสำคัญกับบรรยากาศมากกว่า ในขณะที่กลุ่มอื่นให้ความสำคัญกับการใช้งานที่สะดวกในการมองเห็นและการใช้งานมากกว่า และอีกประเด็นหนึ่งคือความรู้สึกต่อสไตส์ในการตกแต่ง นักร้องแบบให้ความสนใจกับความรู้สึกตื่นเต้น เร้าใจและเป็นแบบสมัยใหม่ ในขณะที่กลุ่มอื่นๆ ให้ความสนใจกับความรู้สึกผ่อนคลายมากกว่า ดังนั้นความแตกต่างนี้สามารถชี้ให้เห็นถึงการรับรู้ด้านความรู้สึกของผู้ที่เป็นนักร้องแบบ กับผู้ที่ไม่ได้เป็นนักร้องแบบมีความแตกต่างกันบ้างในบางประเด็น นักร้องแบบจึงควรคำนึงถึงการรับรู้ของผู้ใช้งานพื้นที่เป็นปัจจัยสำคัญ และไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวของนักร้องแบบเองในการออกแบบสภาพแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยนี้

ภาพที่ 5.1 ตัวอย่างการออกแบบส่วนโถงพักคอย ภายในโรงพยาบาล โดยใช้สีโทนเย็น

ภาพที่ 5.2 ตัวอย่างการออกแบบส่วนห้องตรวจ ภายในโรงพยาบาล โดยใช้สีโทนเย็น

ภาพที่ 5.3 ตัวอย่างการออกแบบส่วนโถงพักคอย ภายในโรงพยาบาล โดยใช้วัสดุธรรมชาติ

5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในอนาคต

ในการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงพยาบาล ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและประสิทธิภาพการรักษา ควรจะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้งาน โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาข้อมูลจากการสำรวจ ร่วมกับการประเมินสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาที่ได้จากการสำรวจ ร่วมกับการประเมินสภาพแวดล้อม และการทดสอบด้วยแบบสอบถามที่มีรูปภาพประกอบ ซึ่งก็มีข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือสามารถเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาและพิสูจน์ข้อคำถาม การวิจัยได้ชัดเจน ส่วนข้อเสียคือต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่าย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มากและสมบูรณ์ และข้อจำกัดด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ภาพที่ใช้ประกอบกับแบบสอบถามที่ใช้ควรมีการทดสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลก่อนการเก็บข้อมูลจริง เพื่อให้ทราบถึงข้อดีข้อเสียของเครื่องมือว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และปรับปรุงแก้ไขก่อน อีกทั้งงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวคิดการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงพยาบาล ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและประสิทธิภาพการรักษา ถ้าจะมีการนำผลของการศึกษาในการวิจัยไปใช้ จำเป็นจะต้องมีบริบทที่ใกล้เคียง หรือต้องศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เหมาะสมกับความต้องการที่แท้จริง ซึ่งอาจจะได้ผลอีกมุมหนึ่ง หรือสามารถขยายผลในวงที่กว้างขึ้น

ดังนั้นจึงขอเสนอแนะถึงองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ คือ การประเมินการรับรู้สภาพแวดล้อมของกลุ่มผู้รับบริการ เช่น ความผ่อนคลาย ความตื่นเต้น ความชื่นชมยินดี ความเป็นเอกลักษณ์ การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การเชิญชวน ที่มีความสอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคล จะสามารถตรวจสอบกับวัตถุประสงค์ของผู้ออกแบบได้